

2

Jurnal Lithuano

LIETUVIŲ

AIDAS

BRAZILIJOS

laikraštis
darbininkų
partinis

PRENUMERATA : Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 12\$000, pusei metų — 7\$000, 3 mėnesiams — 4\$000.
Lietuvoje ir kitur — 1\$8000.
Atskiras numeris — 300 reisų

TABELLA DE PREÇOS:

1.a pagina . . .	350\$000	Ultima 1/2 pagina	125\$000
1/2	200\$000	1 cent. 1 col. . .	1\$500
1 cent. 1 col. . . .	35\$000	TEXTO:	
Ultima pg. inteira	120\$000	1 cent. 1 col. . . .	2\$000

Redakcijos ir Administracijos adresas ir būstine:
S. PAULO, Rua Visconde de Parnaíba, 370 - Tel. 9-0831

2 METAI

Leid. Spaudos b-vė "AIDAS"

S. PAULO, 1931 m. Sausio mėn 31 d.

Red. A. Dutkus

5. [33 Nr.]

„Teisingiausias kelias“ Ispanijoje REVOLIUCINIS JUDĖJIMAS VĖL STIPRĖJA.

Paskutiniu laiku mūsų spaudoje pasigirdo balsų apie šiandieninę sunkią, tiesiog apverktiną padėtį ir nurodomi būvo keliai, kaip iš tos padėties išbristi.

«L. Aidas Br.» ragino sudaryti bedarbių šelpimo komitetą, kuris stengtųsi padėti bedarbiams šikiu ar tokiu būdu.

Praeitį savaitę «L. Br.» kažkoks Tėvūnas, (bene bū tik tas pat, kuris slepia savo tikrą pavardę), taip pat ir pati «L. Br.» redakcija, «teisingiausią kelią» alkanam bedarbiui rado — skubėti ant žemių, — kaip jie sako (Matyt, mato iš to sau gerą būdą?) Man įdomu, ar nebuvo tik tas Tėvūnas kada nors pamišęs, o jei ne, tai tikrai dabar jis ieško kelio į Juquery.

Karališkoji Ispanijos vyriausybė yra bejėgė prieš darbininkų judėjimą. Neseniai dar įvykęs ekonominio ir socialinio pobūdžio darbininkų judėjimas, kuris tapo priėnauztais, dabar vėl šis judėjimas pradėjo reikštis ir kas kart stiprėti. Iš Ispanijos žinios pareina, kad ten kiekvieną dieną darbininkų judėjimas plečiasi. Prie darbininkų prisidėjo ir Madrido universiteto studentai, kurie taip pat paskelbė streiką reikalaujanti, kad paleistų areštuotus studentus ir profesorius. Dar be to, studentai protestuoja prieš padidi-

nimą karininkams algas ir t. t. Darbininkai ir studentai daro viešus mitingus ir demonstracijas šaukdami: «Šalin karalių!», «Mirtis karaliui!»

Revoliucinis judėjimas darosi vis atpresnis ir iš miestų perėjo į provincijas. Visam krašte, kaip žinios paduoda, neramu. Miestuose visur sustiprinta kariuomenės apsauga. Galima tikėti, kad Ispanijos karaliaus dienos suskaičytos ir, kad naujai kilusi revoliucija nenuslopinama.

dele žmonių panika. Yra užmuštų ir sužeistų. Dreband žemei sugriuvo dvi bažnyčios.

Bolivija

Iš La Paz praneša, kad Bolivijoje labai didelis liūty. La Paz mieste gatvės užlietos vandeniu ir nėra susisiekimo.

Uragvėjus

Uragvajaus prekybos vadovybės kreipėsi į žemės ūkio ministeriją ir prašė sudaryti komisiją iširti priežastis taip smarkiai nukritusio Uragvajaus pezo, kurio kaina šiandien 7\$300.

Anglija

Sausio 29 d. Haig kasyklose nakties metu įvyko dūjų sprogimas, kur liko žuonuota 50 darbininkų.

Audimo fabrikai dar uždaryti. Darbdaviai su darbininkais nesutaria. Fabrikantai atsisako pakelti algas aiškindami, visur dėl ekonominio krizio algos mažinamos.

Prancuzija

Sausio 23 d. Prancūzijos parlamentas 10 balsų dauguma pareiškė ministerių kabinetui nepasitikėjimą. Ministerių kabinetas atštatydina. Naujoji vyriausybė pavesta sudaryti Levaliui.

Vokietija

Vokietijos tribunolas Hamburge išnagrinėjęs bylą dėl apšaudymo laike Brazilijos revoliucijos Rio de Janeiro uoste laiva kuomet jis norėjo išplaukti, pripažino kaltais uosto komendantą Santa Cruz, uosto komendantą Vizra ir laivo kapitoną.

S. Amerikos valst.

Raudonasis Kryžius Misuri valstijos praneša, kad 5 centralinės valstybės turi 600.000 žmonių kurie naudoja- si Raudonojo Kryžiaus pagalba. Vienoj Arkanzos valst. 550.000 žmonių rekalin- gi pagalboms, arba — badauja.

283 šeimos per Kalėdas neturėjo ką valgyt.

Iš Amsterdamo, buržuaziniai laikraščiai rašo ir reiškia didelį «džiaugsmo», kad visokios organizacijos surinko maisto ir per Kalėdas pavalgydino 283 šeimas. Reiškia tos šeimos per kalėdas neturėjo ką valgyt. O dabar ar jos turi? Žinoma, kad ne. O gatvinius buržuazijos lapas džiaugiasi šitokia padėtimi.

PRIE KO EINA PASAULIS?

Ekonominis krizis ir nedarbas visu r plinta visur smarkumu. Pasaulis prieis prie didelių įvykių.

Milijoniniai darbo žmonių, kurie savo darbu ir prakaistu maitino netik save, savo šeimas, bet ir kapitalistams milijonus sukrovė, šiandien jau tie milijonai neteko darbo. Ekonominis krizis ir nedarbas taip palietė ir dar vis smarkiau plinta visam pasauly, kokio prieš ir po dilžiojo karo dar nėra buvę. Štai turtingiausios «civilizuotos» pasaulio valstybės, kur daugiausia yra kapitalo ir kaip ten atrodė bedarbių skaitinys: Vokietija — virš 5 milijonų žmonių; Anglija — 3 milijonai; Amerikos Valst. be-

darbių skaičius viršija 10 milijonų; Prancūzija, kur visuomet darbo rankų trūkavo, šiandien jau yra 1500 ne bedarbių. Rusija, kur visose vietose bedarbiai registruojami, nedarbių jau siekia apie 2 milijonų.

Iš šia pažymėtus skaičius neįsivaizduojama dar ir tie, kurie savaitėje vieną bei dvi dienas dirba.

Visa tai turint omy, darbininkams reikia būdėti. Reikia būdėti, nes pasaulis, kaip matosi, dideliais žūoliais žengia prie didelių įvykių.

BADO IR VARGO AUKA.

Keli jauni lietuviai ieško fazendose darbo. Visur gauna atsakymą — «darbo nėra». Kelios dienos nevalge. Vienas toliau eiti atsisako. Bado ir vargo nukankintas, krinta po traukiniu.

Daug jaunų ir stiprių vyrų apleidė savo šalį ir leidosi pasauliu laimės ieškoti. Kelios dešimt tūkstančių lietuvių, siekdami laimės, paėję ir Braziliją. Bet šiandien, tūji lauktoji laimė gillinė akimis pradėjo žiūrėti daugumai į akis ir galas- ti savo dantis. Gyvenimas jau tapo nepakenčiamas. Darbų nėra, pinigų nėra, o valgyt reikia. Daugumas leidžiasi per pla- čią Braziliją iš fazendos į fazendą, iš miesto į miestą, kad gauti kur nors šio- kį tokį darbą, kad uždirbti kasnį duonos ir apsisaugoti nuo baltos bado smėklos. Bet vargas! Niekur nėra joki darbo. Labai retai kur yra reikalingas darbininkas, bet ir tai tik Brazilas.

Toliau eiti negali ir atsisako toliau beiti. Draugai nepaliko, vedė kartą su savimi. Paėjus kokį galą Pr. Masionis prašosi, kad jį leistų į artimiausį upelį atsigerti, o draugams liepė eiti, pažadėdamas juos pavyti. Draugai nieko nemanydami Pr. Masionį, leido eit gerti, o paty. iš lėto ėjo tolyn tikėdamiesi, kad jis pavysiąs.

Draugai jau gerą kelio galą nuejo, bet Prano dar nebuvo matyt. Jie susirūpino. Notarė grįžti jo ieškoti. Sugrįžę į tą vietą, kur buvo palikę rado savo draugą Praną Masionį gulinti šale gel- kelio su nupiautom kojim, bet dar gyvas. Po kelių minučių Pranas nuo didelio skausmo mirė ir tapo palaidotas Cambu- cy mieste.

P. Masionis buvo 24 m. amž. kilęs iš Seinų apskr., Veisiejų valsč. Smarliūnų km. Lietuvoje paliko motiną, du brolių ir vieną sesutę.

Petrauskas

Jis jau pats sako, kad šiandien tūkstančiai žmonių badauja ir kad bedar- bė dar taip greit nepasibaigs. Tai kaip tas Juquery kandidatas gali rekomenduoti alkanam žmogui įsigyti žemės sky- pą, kad jis šiandien badau? Juk toji kolonizacija, kuria jau pradėta rūpintis, kad ir sklandžiausiai eitų, tai kolonis- tas m žiausia už žemę, o gal ir dviejų, galės valgyti nuo savo sklypo duona.

Tėvūnas ragina skubėt užsirašyt, kas trokšta tos žemės. Ir kodėl? Mat jis, kaip girdėt buvo, išrinktas į komisiją, kuri turi numatyti vietą lietuviams kolonizuotis. Jis išrinktas (jo pavardė Vir- bickas, o užirašė Tėvūnu. Pasiraugo- kit? Red.) ir j m, žinoma, turės sudėti pinigų tie, kurie nori tos žemės, ištyri- mui vietas, todėl jis taip ir ragina, nes nori įsigyti greit žemės ir įsikūti. O tuo tarpu visi turės laukti nuo Tėvūno žinių. Bet apsižiūrėkime, kad jis ne- prasmilgtų. Nes j m, kaip matyt, tik ir rūpi surinkti nuo visų pinigus, nes jis ir pats «Liet. Br.» pasirė, kad vienas visuos nepriduos, visi vienam ir galė- tu». Tai kodėl tas Tėvūnas užsinerėjo žeme?

Lietuvių kolonizacijai pritariame ir mes, bet ji turi būt oranizuota ir rei- kaliauja daug laiko, kad tai įvykdyti ir paskui „džiaugsmą“ turėti. O šiandien alkanam žmogus ar gali laukti kuomet ateis jam tas „džiaugsmas“. Jam šian- die duok duonos kąsnį, o ne siūlyk jam žemės, kurios jis neatsikas dabar tuo- jaus, bet reikės daug vargo padėti kol jis ką nors kada iš jos gaus.

Bedarbių šelpimo komitetas, kuris galėtų susidaryt, daug mažu galetu pa- dėt bedarbiams. Žinoma, neturime nei savo fabriky nei nieko, bet bedarbiui padėt galės suėkiant žinių apie darbą, ar viejų kitų žmonių susėpiant.

Tėvūnas abejoja, kad dirbanti ar gali na būti priversi kur nors susėpti bedarbi. Aš manau, kad jis ne al ma- tuoti visų žmonių pagal savę. Yra žino- nių ir geros valios, kurie galės rūbais, maistu, ar ku nors kitu paremti be- darbi.

Bedarbių šelpimo komitetas reiktų sudaryti ir eiti pagalbau savo broliams darbininkams. Jau tas senai reikėjo du- daryti, bet nebuvo daroma. Darbininkai turi susiepiant tuo reikau ir paduoti alkanam bedarbiui pagalbos ranka.

Valaitiško raugo žmonės raš, kad bedarbių šelpimo k-tą šelp bedarbi o ne jis bedarbius. Taip, jie matuoja sa- vo maistū, turėdami Savyglobos S-gą ir gaudami ne tik narių mokesdij, bet iš konsulatų pašėpa kas mėnesį, globoja tik savę alutį gerdami. Ar jie yra nors pirštą pajudinę bedarbių reikalui? Nie- nieko. Savyglobos s-gai rūpi tik, kad va- laitiškas stonas surėtų iš ko aluėio iš-

Sausio 9 dieną keletas lietuvių išė o iš São Paulo į fazendas darbo ieškoti. Ėjo iš vienos fazendos į kitą, bet darbo nėra. Jie bekeliaudami, taip nuvargo, iš- alko, kad jau vienas jų, Pranas Masionis, prašė, kad jį draugai paliktų, nes jis jau

Telegramos

Cuba
Sausio 26 d. Cuboje aukštųjų rūmų atstovai priėmė įstatymą kuriuo panaiki- nama konstitucijos garantijos.

gert. O kad mes pakėlėm klausimą be- darbių šelpimo reikalui, tai jie pradėjo rekti ir žemes siūlyti.
Darbininke, būdek!
Ž-us.

Sov. Rusija ir Kinija
Iš šanhajaus praneša, kad Sov. Ru- sija pasirošusi siusti narjas kariuome- nės dalis užimti Pietų Kinijos gelžkelį, jeigu Kinija ndripažins Chabarow-ko protokolo. Kariuomenė jau koncentruoja- ma Kinijos pasieny.

Albanija
Iš Belgrado praneša, kad sausio 28 d. Koritzoje, Albanijoje įvyko smarkus žo- mės droėėjimas, kuris sukėlė mieste di-

PASTO DEZUTE

Redakcijoj yra laišakai:

Šalčiui K., Žadeikai A., Kanožauskui Pr., Sadauskui J., Valučiu K., Satkūnui J., Bernotui J., Vilemienei P., Kamins- kui Br., Rakevičiui J., Jurgaičiui D., Už- kurėliui K., Urbonui L., Meseckui S., Šlenderienei, Satkūnui A., Trebai K., Ga- brilavičiui K., Balučiu S., Kazakevičiui M., Kalibatui J., Graziui J., Očikaitei O., Turonis J., Makauskas A., Mackevičiui P., Paškevičiui P. Dambrauskai J., „Lie- tuvis Brazilijoje“.

Krizis ir jo priežastis.

Šiuo momentu pasaulis pergyvena vadinamąją ekonominio krizio laikotarpį, kuris laiko prispaudęs po savo žiauria letena darbo žmonių klase visame pasaulyje. Įvairios pasaulio valstybės, belarbių armija išaugo į milijonines skaitlaines. Jei mes pažiūrėsime į turtingiausias pasaulio valstijas: Šv. Amerikos Valst., Angliją, Vokietiją ir k., tai pamatysime, kad ten bedarbių skaičiai pasiekė kulminacinį tašką ir diena iš dienos, ta alkanų žmonių minia, vis dar didėja. Nors buržuazinė spauda, pasiremdama įvairiu mokslininkų autoritetais, mėgina įrodyti, kad ekonominis krizis eina giliau, ir pranašauja alkaniams darbininkams «gerus laikus». Bet deja, prie dabartinių sąlygų, prie dabartinio valstybių sutvarkymo tų «gerų laikų» laukti netenka. Pabaigos to nelaimoto krizio jokių žymių nesimato, darbininko padėtis ir toliau pasilieka tamsi ir be vilties.

Kyla sunkus klausimas, kame yra to krizio priežastis? Ką mes darbininkai privalome daryti, kad išgelbėtumėme save ir savo šeimas? Į pirmą klausimą mėgina duoti atsakymą pati buržuazija. Ji stengiasi įrodyti, kad ekonominį krizį išaukė paskutiniais metais geras derlius, būk atpigus žemės ūkio gaminiais, sumažėjo ūkininkų perkamoji jėga, nuo to, nukentėjusi pramonė ir tokiu būdu gimė ekonominis krizis. Kiti bando įrodyti, kad krizį išaukė Sov. Rusija užverdamą pasaulio rinkas žemės ūkio gaminiais.

Zodžiu, visą kaltę, jie nori suversti gamtai ir Sov. Rusijai, bet apie svarbiausią krizio priežastį jie neužsimena. Nors ir atbukusi jų sąžinė, bet visgi nelidžia jiems viešai pasakyti teisybę. Giliau pažiūrėjus į tuos jų išvedžiojimus pasirodo, kad tie jų visi išvedžiojimai, jei ir turi, tai labai mažai, pagrindo kuriuo buržuazija demonstruoja mulkinti alkanoms darbininkams akis, kad nukreiptų jų dėmesį nuo tikrojo to «krizio» kaltininko. Paties krizio kaltininko, reikalinga ieškoti ne žemės ūkyje ne kitur. Jis aiškiai matomas šių dienų militarizme. Nereikia užmiršti, kad pasaulio karas, kariavusiomis valstybėms kaštavo šimtus milijardų dolerių; visi karo frankai liko sunaudoti — netinkami naujoms žudynėms; visi arsenalai ištuštėjo. Reikalinga buvo joms imtis visų galimų priemonių vėl pripildyti arsenalus ginklais, kad kilus skerdynėms,

turėti kuo žudyti žmones. Pasižiūrėkime šiandieną į valstybių biudžetus, o pamatysime milijardines sumas skyrimas karo ministerijoms: statybai karo laivų, orlaivų, gamybai dūjų ir t.t. Žodžiu, kariški arsenalai papildomi pagal paskutinės technikos reikalavimus, naujomis žmonių žudymo mašinomis. Šioje srytyje, jokia krizio nėra. Kariškų ginklų pramonė dirba išsijuosusi nepėdama iš pildyti užsakymus.

Jeigu valstybės, vietoj rengimosi naujam karui, būtų tas sumas sunaudoję labdariniams tikslams, mokykloms, prieglaudoms, darbininkų draudimui ir kitiems panašioms dalykams, šiandieną apie jokus krizius nepriseitų ne svajoti. Bet pasaulio «viešpaciai» be po šėdžiaudami tautų susiginklavimo konferencijose ir panašiose komedijose, savo apsvaigulionis nuo šampano galvomis nieko negalėjo geresnio dėl žmonijos išgalvoti, o tik prisirengti uaujoms skerdynėms.

Šiandieną dar nespėjo pasaulinio karo veteranams užgyti žaizdos, šiandieną dar tebegaruoja kovos lauke pralietas jų kraujas, o buržuazija nei kiek nesidrovė dama viešai pradeda rengti naujoms žudynėms. Vėl rengiasi išvesti alkanus darbininkus į karo laukus, žudyti niekuo nekaltų tokių pat alkanų darbininkų įvairius plauko «tautos vadai» prisidengę patriotizmo skraistėmis, svaido į darbo minias saldžias frazes, šaukdami į kovą su «amžinu priešu» žada devynias galybes visokių gerbiųjų, kad tik apginti savo interesus. Jie žada tik iki tol, kol darbininkų lavonose susisuks sau dar šiltesnius lizdus. Tuomet jau jie nusigręž nuo savo ginėjų, o su tais pat «amžiniais priešais» įvairiuose kabaretuose ras beadrą kalbą, pasaldytą šampanu, moterimis ir k. darbininkų sąskaiton. Jiems tada liaudis lieka gyvulių banda su kuria galės elgtis kaip aorės. Tuomet jiems nebus reikalo rūpintis alkanais darbininkais. Tegu tik buržuazija nustoja garbinusi karo dievaitį, o imsis dirbti naudingą (?—Red.) žmonių darbą, skurdas ir bado šmėkla greit išnyks.

Darbininkai, mums šiuo momentu, reikalinga nesnauditi! Mes matome kur šiandieniniai pasaulio viešpaciai veda darbininkus ir kaip jie rūpinasi (? — Red.) žmonių ateitimi. Mes turime organizuotis. Stenkimės skaityti daugiau darbininkiškos literatūros, kad galėtumėm suprasti, kas mums yra priešas, kas draugas. Iš darbininkiškos literatūros mes suprasime, kas yra karas ir kam jis yra reikalingas.

Tik prasileidę ir organizuoti mes

galėsime pažaboti nepasotinamus buržuazijos apetitus.

Tiesa, mes būdami tolimoj Brazilijoj, esame toli nuo savo tėvynės ir būsimasis Europos karas mus apsmeniškai, gal, nepalies, bet neturime pamiršti, kad ten, tolimoje tėvynėje randasi mūsų šeimos, broliai ir draugai, kurie, kilus karui, pirmomis jo dienomis gali tapti jo aukomis. Mes nors iš už vandenyno, turime susirūšti su jais draugiškais ryšiais ir, reikalaujam, paremti juos nors moraliai. Tik susiorganizavę galėsime apginti savo teises ir išvengsime visokių «krizių». Tik organizuoti galėsime paskelbti karą — karui.

V. Marianietis.

Apžvalga

Pritruko medžiagos.

Kuomet žmogus ką nors patyręs ir tvirtina, kad taip ir taip, nes pats patyręs tai nieko tokio. Bet jei žmogus apie ką nors tik yra girdėjęs iš kitų ir ima įrodinėti, kad taip ir taip, nes man sėkė Petras, Jeronimas ir tam panašus, tai jau matyt, kad žmogus savo proto ne truputėlio neturi.

Tokią, visai vaikišką pasakėlę paskelbė «L. Br.» redaktorius 4 Nr. vieno Gruzdo redakcijai rašytą laiška. Dar tiesa, ir kalbos neištaisė.

Tam laiške rašo:

„Ką rašyti «Liet. A. Br.» jei Brazilijoj nebūtų Lietuvos atstovo — Konsulo ir lietuvio kunigo Valaičio“.

„...Nuo kelių lietuvių teko girdėti, kurie «L. A. B.» vadina „nuobodžiu laikraščiu“, nes jis, anot jų, daug užsiima šmeižtais“.

„Čia nesimu užtarinėti p. Konsulo ir kun. Valaičio, nes jie atžarimo nereikalingi, tik manau, kad rintau laikraščiu užsiimti tiek daug šmeižtais nepri-dėra“.

Štai ir turime visą laišką, kurį «L. Br.» redaktorius patalpino. Įdomu, kodėl jį talpin? Matyt Gruzdas gerai apmokėjo.

Kas tik iš laišką skaitė, tas tikrai pasakys, kad už pinigų patalpinta reklama. Juk jis jame nieko nepasako. Ir ką jis sakys, kad jis pats sakosi kad tik «girdėjo», «kaip girdėti.» O, kad pats

Kas ikurė krikščionybę?

Žmonės paprastai mano, kad krikščionybė ikūrėjas buvo Jėzus iš Nazareto. Bet rašytojas Henry Frank sako, kad tai netiesa. Krikščionybę isteigęs ne Jėzus, bet Saūsas iš Tarsaus.

Tokio asmens, kaip Jėzus, istorijoj visai nebuvo, sako tas rašytojas naujoj savo knygoj, kurią jisai turi užvardinęs «Jėzus.» Jėzus esąs niekas daugiau, kaip tik suarmeninta Povylo metafizika. Povilas buvęs Saulo mokinys arba pasekėjas. Gi pats Saulas buvęs žydas, bet vėles atskalūnas ir pradėjęs judaizmą griauti. Vieton judaizmo arba senojo žydų tikėjimo, jisai pradėjęs skelbti naują religiją, kuri buvusi mišinys stabmeldiškų apeigų ir žydiškų tradicijų. Iš to mišinio ir susidarė dabartinė krikščionybė.

Kaip visų religijų skelbėjai, taip ir krikščionys laikui bėgant prasimanė stebuklu ir kitokių nebutų dalykų. Jie prasimanė ir Kristų, kuris gimė ir mirė priešingai visokiems gamtos įstatymams.

Taip rašo savo knygoj Henry Frank.

AUGALAI, KURIE MATO.

Klausimas, ar augalai gali matyti, yra dažnai mokslininkų svarstomas. Seniau fiziologai manydavo, kad augalai jaučia šviesą visu savo kūnu, neturėdami ypatingo organo, panašaus į akį, šviesai jaukti. Tačiau ilgų metų bandymai įrodė, kad iš tikrųjų yra kitaip. Augalai, pasirodo, atskiria šviesos spalvas ir įvairiai į jas reaguoja. Reiškis, jos turi turėti kažką panašaus į akį. Beisikant «augalų akies» buvo pastebėti atogražų miškuose keli augalai, kurie turi šviesos priimamąjį organą. Tokių augalų dabar yra žinoma apie 10 rūšių. Taip pat patirta, kad augalas reaguoja į žaibą, t. y. jį mato. Tuo budu išeltų, kad augalas yra atimas kitiems gyvims, tik su tuo skirtumu, kad augalas negali savo noru pajudėti iš vietos.

būtų skaitęs «L. Aid. Br.» ir jei šiek tiek nusivokią ką skaito, tai tikrai nebūtų rašęs, kad «L. Aid. Br.» užsiima šmeižtais. O, jeigu «L. Braz.» p. redaktorius pritruko medžiagos, užteik j «L. Aidą Br.» redakcija, tikrai gausi. Pilnas krepšis tokių raštų. Bus iš ko išsirinkt.

JEI VERSMĖ ISDZIUSTA.

(Tas). ANTONAS VENCLOVA.

Suprakaitavusios sėrmėgos bažnyčioje laužesi šonkaulius, mindė savo artimui čoverkykus ir klumpes, plikapanosiai mergom gnaibė pašones, ir griaudi malda, gailingi atsidūsėjimai, susimaišę su kodylo dūmais ir garuojančiu prakaitu ir vos paslepjamu juoku, kilo Dievop. — Ant rinkos žvengė arkliai. Kvėpėjo vystinėciai dobilai ir rūkėčiu arklių šlapumui. Birbė katarinkos. Ant katarinkų tupėjo papūgos ir marių kiaulaitės. Suko į rateliai cukierkom lošti. Margavo karabelainių būdos. O po būdom žmonės pirko škaplierias, ignosėlius, baronkas, peiliukus, šukas ir skustuvus. — Visos karčiamos užė nuo įsilinkminusių maldininkų šūkvimo. Į lubas išudė lūs butelių kamščiai. Kai kur jau sukosi poros. Ir koznas bernas norėjo mergą įsukti taip, kad padalkos kilty avkėčiau galvog. — Bet jūs mažai būtumet matę, jei nebūtumet užję į šventorių ir pas tebuklingąją versmę. — Ten buvo visa luošų armija. Pasibaisėtinas žaizdas kojose ir rankose rodė sudžiūvę žmonių skeletai, tartum atnešti čia iš lavoninė. Bekojai gulėjo ir sėdėjo vežimėlinose. Beantliai spiegė. Visi giedojo karunkas, litaujas, šventas giesmes. Šimtai balsų klykė ir šaukėsi į žmones ir į Dievą, prašydami pasigailejimo. Kiti tyčia apsvynioje gyvulių žaraom kejas, kaulijų pinigų ar almužnos, o jei negaudavo, imdavo blauzrai kaitis. Iš kai kurių ubagų kišeniu nedvipra mšikai kyčiojo galvukės laibi pšibonkiair ir sorokopks. — Ak as elgeto, iš ieses sudziuvusia

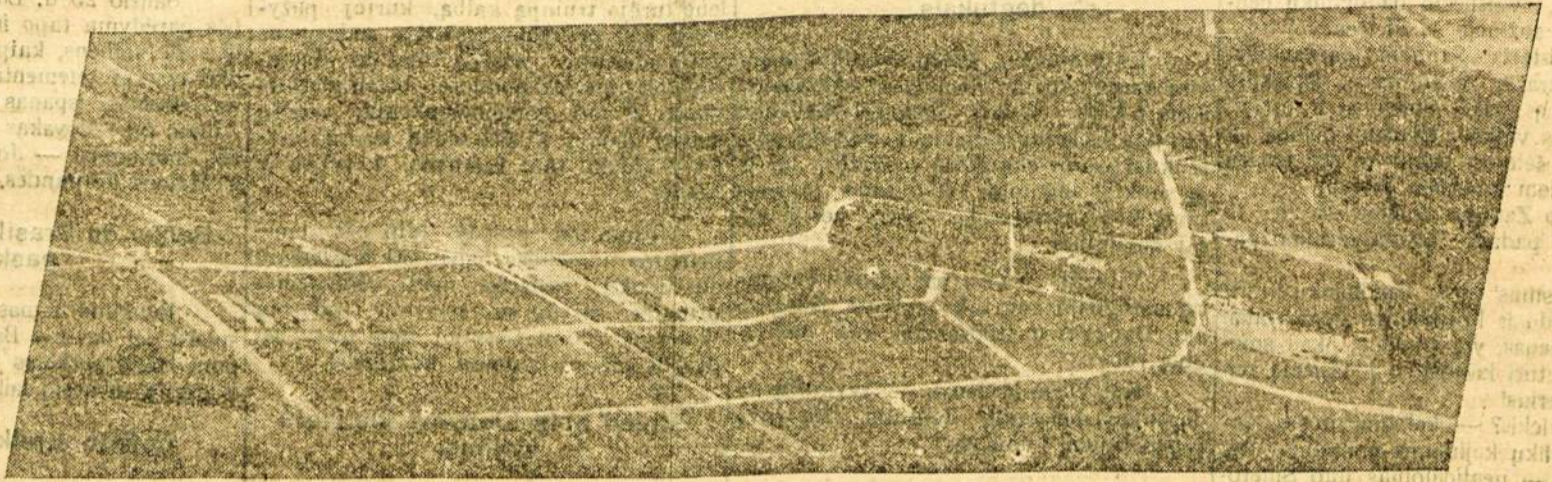
ducius. O apierų krūvos vis didėjo ir didėja. Ir galė nebūvo matyti Dievo pajaimai, kuri gausia ranka pylė turty į Vinkšnupio klebonija. — Po šventorių rimtu žingsniu vaikštinėjo pats klebonas su taca ant rankų. Jis kvėpėjo šilta arba. Šveicorius ėjo pirmu, barškino stoną lazda su barškancia misingine bumberke ir kartojo: — Aukokite šventos Onos reikalam! Aukokite šventos Onos reikalam! Klebonas jį taisė: — Sakyk, ne šventos Onos reikalam, bet šventos Onos garbell. Šveicorius, užmiršęs klebono nurodymą, vėl kartojo savo: — Aukokite šventos Onos reikalam! Šventos Onos reikalam! šventos Onos reikalam! — Jie ėjo pro klykiūnias ir ūbaujančias armonikas, kurios rėkė širdį plėšiančiais balsais. Per armonikų atasą užė nuostabiliausi ubagų balsai. Jie urmu giedojo už visokias dūšias, už gaspadorių ir gaspadinių sveikatą, už gerą javų ir gyvulių derlių, pagaliau patys nežinojo už ką. — Vėks buvo urmu. Iš kur čia supaisysi, kiek už ką reikia sukaltėli «Sveikų Marijų», kiek už ką «Amžinų atilsių». — Štai, surukusi bobelė aklam elgetai įspraudė į dėlną monietą, kad pasinelsų už Ralio dūšią. Nieko nelaukdamas, elgeta užtraukė, turavodamas armonika: — Už dūšią Ralio, Už dūšią Ralio, Už dūšią Ralio, Ralio, Ralio, ralia lia lia, Ralia lia lia ralia lia! — Toliau lietuviškos polkos taktu. Kazkas šluostė asaras, kazkas pradėjo kvatotis.

Po visų pamaldų ir mišparų iš bažnyčios vieta galvos, plikos ir gaužuotos, skepetos, sėrmėgos, akys, kaktol, visokios nosys, parasonai, lazdos, maldaknygės, žandai, kriukiai, natiaizos. — Šventorius, rinka, krautuvės, karčiamos užkėmėsa kojom, pilvais, andarokais, kelnėm, galvom, šliurēm, ūsais, čoverykais. — Birzga birzgyšnės, primusai šutina arba, pro karčiamų langus kvėpia bulkos ir marinuotos silkės. — Nesurasi čia tėvo motinos, nesurasi gimto vaiko. Per dulkes, pyptkių dūmus ir sausą garuojantį dumblą nematysis artimo savo. — Čia slampinėja žvairas pusbernis, visiem stengdamasis parodyti savo naujai sutaisytus kamašus. Didžianosė Marė kremta krinkelius. Per barzdą jai varva sellės, o kaltūnai ant galvos styri kaip šepety. Jonas Onai perka cukierkas ir limonadą, kaip vakar vakare būvo žadėjęs. Apie karabelainių būdas sukinasi ir vienas is juodas šuo. Jau prieš kelias dienas jis rengėsi į Vinkšnupio atlaidus. Jam neblogai vyksta čia darbas: palindęs po vežimu, baigia rytį trečią dešrą. — Ties šventorium stovi Ukelis ir Bielūnas. — Na, ar aš nasakiau, — kalba Bielūnas. — Šitiek svieto suplukrė! Ale kai aš prieš karą buvau Petraburke, tai ten, vyruti, per atlaidus pažarna kaman-lu graija visą dieną, o pats ciecorius Mikalojus višiem dalij baonkas. O ties šventorium stovi lenki šimtai bačkų alaus. Nori — emi ir geri sau. Niekam nė gero. Tai bent būva atlaidai! O | krikšta per atlaidus vaikų atneša tai pat apie penkis šimtus šešis šimtus štukų. — (Bus Daugiau).

Villa Facchini-Jabaquara

Parduodama žemė mažais sklypais išsimokėjimui. Vieta su didele ateitimi, prie naujai daromo zoologijos sodo.

Namus
statome

taip pat išsimokėjimui. Savo villoje turime agentą lietuvį, su kuriuo galima pasikalbėti pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 5 val. vak.

Raštinė -- Praça da Sé, 3, 4 aukstas, 4 sala.

Lietuvi, iseivi, darbininke,

tu negali būt be laikraščio. Kiekvienas darbininkas turi šakti šiu dienų pasaulio įvykius, darbininkų gyvenimą, visa tai gali sužinoti skaitydamas pažangų Brazilijos lietuvių darbininkų laikraštį

„LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJŲ“

nes tik jame atsispindi visų pasaulio įvykiai ir vietos lietuvių darbininkų gyvenimas.

„LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJŲ“ teikia daug žinių iš viso pasaulio ir kelia aukštą tamsos apšvietimo lygį.

„LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJŲ“ metams kaštuoja 12\$000, Lietuvon — 2 doleriai. „Liet. Aidas Br.“ redakcija ir adm. adresas:

Rua Visc. de Parnahyba, 370. :: S. PAULO

LABORATORIJA

Mediciniškas ištyrimas.

(Nugarakaulio smegenų kraujas ir šlapimo ir išmatų) Tikros ir geros.

Dr. B. ŠIPIAKOVO IR M. KOGANO

Moskvos universiteto 1914 metų laidos. Asistentas ligoninės Žukery laboratorijos. Priėmimo valandos nuo 8 — 10 ir nuo 2 — 8 Sekmadienį nuo 10 — 12 val.

Rua Conselheiro Chrispiniano 74, 2 and app, 28.

Sifilis, triperis ir kiti apsigėrimai (bubonai bei sutynimas) o tai patp kitos vidujinės ligos gydo greitai pagal naujausių Europos metodų tik pas

DR. BORIS CHIPIAKOFF

iš Maskvos su ilgamete praktika Europoj ir Brazilijoj, dabar asistentas Juqvery ligoninėj.

Ligoniams nemokama analizė jo nuosavoj laboratorijoj.

Priėmimo valandos nuo 6½ — 9 val. šeštadieniais nuo 3 iki 8 val.

Rua Conselheiro Chrispiniano, 74, 2 aukstas, 28 apart.

VISI!

kas tik norite, kad jusų rubai butu gerai pasiuti, reipkitės i mano siuvely la.

Rua Canindé, 92.

Bonde Nr. 40 CANINDÉ.

Darba atliaku gerai ir greitai. SAVO TAU-TIECIAMS DARAU DIDELES NUOLAIDAS.

Siūvame vyriskus ir moteriškus rubus

Galima susikalbėti visomis Europos kalbomis.

PETRUITIS

1931 metais

be laikraščio

„L. AIDAS BR.“

nė vienas lietuvis šievis neprivalo likti

Rusiška Vaistinė

M. PODOLSKY

Avenida Paes de Barros 41 (Mooça)

Vis ki vaistai ir perrišimo medžiaga. Parfumerijos yra priuostos vietinės ir iš už-ieno.

Kreipkitės su visokiais reikalais Susikalbama lietuviškai.

S. Paulo Av. Paes de Barros 41 (Mooça)

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais, daro iš fotografijų naujas.

Arthur Chmida

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) S. PAULO.

PAIEŠKOJIMAS.

Drumstas Vincas pateško seserį ir svogerį Urniežius ir broj Izidorių Drumstą, gyvenančius Suv. Amerikos Valst.

Atsiliepkite patys, ar kas apie juos žinote malonekit pranešti šiuo adresu: Vincas Drumstas, São Paulo. Rua Visconde de Parnahyba, 370, Brasil

FOTOGRAFAS

GILUCAS

iš K A U N O savo meniškų darbu gerai lietuviams žinomas, kad gerai ir pigiai fotografuoja, už 6 atvirutes tik 6\$000.

Adresas:

RUA JOSÉ PAULINO, 152.

DAKTARAS

A. Zazara Snez

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, veneros ir moterų ligų gydytojas, chirurgas.

Priėmimas nuo 9 iki 12 val, ir nuo 3 iki 7 val. vak.

Ladeira Porto Geral, 12 sobr., sala 4 ir 5.

Telef 2-5068.

Gyv. vieta ten pat 5 aukšte.

Salão

POLLA

Ponioms ir panelėms kirpimas plaukų, onduliavimas, n. auikituras ir veido masažas, darbas atliekamas greitai ir gerai, pigiau negu kitur, lietuviškoms darau nuolaidą. Kreiptis:

Rua José Paulino, 106-A.

Apolonija Degutienė

VAISTINĖ PASSERINI

Provizoriaus

CARLOS PASSERINI

IR

MARIETA PASSERINI

Leidžiame adatas

Rua Dr. Silva Pinto 49 (BOM RETIRO)

Telephone 5-3584,

S. PAULO

„LIET. AIDAS BR.“ PARSI-DUODA:

Luz stoty, Braz stot. kioskoj, prie pašto kioskose, ant largo da Sė kioskoj (prie laikrodžio), largo São Bento kioskoj, Vaistinėj „José Paulino“, casa „Maska“ (Rua Jose Paulino), Mookoj, rusų vaistinėj sekmadieniais kioskoj prie scdo ir pas platintojus.

„Argentinos Lietuvių Balsas“ galima gauti visuomet Luz stotyje ir „L. A. B.“ redakcijoj.

Is Lietuvos politikos.

LIETUVABRAZILIJA

Po ilgų rudens ūkanų ir purvo, kaune vėl buvo nušvitusios kelios linksmos dienos. Valstiečių liaudininkų centras žinonės, sužinoję, kad Ženevoj užsireikalų ministeris Zaunius pardavinėja Klaipėdos kraštą vokiečiams, išpiskino memorandumą, įteikė Smetonai ir nušvitusiais veidais vaikšto trindami delnus. — O tai girdi, Smetonai pagavom ant karštų pėdų! Mes jiems įvayrsim džioval!

Sugrįžo Zaunius iš Ženevos ir tą patį vakarą padavė atsistatydinimo pareiškimą.

Džiaugsmas valst. liaudininkų patriotiškumo ir krikščioniškos demokratijos. Visi, kaip vienas, yra įsitikinę, kad Smetoniniai nebeturi kandidato į užsienių reikalų ministerius!

— Parfektis? — kokainą tuosto, sacharinu ir šilkų kojėnėmis prekiauja. Iz. Tamošaitis? — neatidalomas nuo Smetonienės. Balutis — Š, Amerikoje asenizatoriaus pareigas eina. Vileišis? — nežino su kuo valgo užsienių politiką. Daugiau kandidatu? — Išgriaužkil!

Lieka ministerių kabineto «persiorganizavimas».

Skirstomi ir derinami ministeriški porfeliai, vedamos derybos. Kai kurių poniūčių širdys tvaks: — «ryt poryt busiu ponis ministerienė...»

Bet jau ant rytojaus, itiško viso iluzijos, išnyko saldžios svajonės — ant Zauniaus pareiškimo Smetonai užrašė: «Prašau pasilikti, kaip buvęs, užsienių reikalų ministeris».

— O tu supuves grybe, kad tavo karvė sumintu! — pasigirdo balsai iš valstiečių liaudininkų ir krikščionių demokratų krutinių.

Ir vėl Kauno padangė apsiniaukė, vėl ūkanas apgaubė Lietuvos politinį gyvenimą...

Laike pasikalbėjime Zauniaus su žurnalais, «L. Ž.» atstovas J. Kardelis paklausė: — Kodėl, tamsta p. ministeri, buvot atsistatydinę?

P. Zaunius teikėsi paaiškinti, kad svarbesniais politiniais momentais, atviriau sakant, praktiškai byla, esą naudinga atsistatydinti. Gal būtų naudingiau — sako p. Zaunius — į priek svarbesnes bylas užsienių reikalų ministeris atsistatydintų prieš važiuodamas, tada atpultų reikalas jį «išpošlovonit» kai sugrįžta. Mano tikslas buvo patikrinti ar aš, praktiškas Klaipėdos reikalus, dar turiu pasitikėjimą ar ne. Pasirodo, dar turiu — atsistatydinimo Smetona nepriėmė.

Tai gana įdomu. Lietuvos užsienio reikalų ministeriui tik reikia turėti «pasitikėjimą» Smetonos, tikriau — Smetonienės, tada gali prekiauti Lietuvos interesais, kiek ir kaip patiekamas.

Bet nemažiau būtų įdomu sužinoti kieno pasitikėjimą turi pats «grybas» Smetona?

Vyruciai! Lietuvos reikalai draniai Sukruskite pakol laikas.

„KULTUROS“ žurnalas 12 N. gautas iš Lietuvos. Turinys įdomus, kaina 2\$500. Gaunamas «L. Aidas Br.» redakcijoje.

Nelaimingi atsitikimai su švedų degtukais.

Kaip žinoma, švedų degtukais smarkiai sproginėj ir degančios skeveldros liekia į šalis. Šiomis dienomis Slabados pirkliui Helerui bežiebiant degtuką atitrūkusi siero skeveldra pataikė į akį ir ją sunkiai sužalojo. Gydytojas konstatavo, kad akį reikės išimti, nes ji visi sugadinta.

Vilkevišky taip pat vienai mergaitei sprogdama degtuko galvute išdegino akį. Daugelis nusiskundžia, kad nusideginę rūbus.

Kai kurie asmenys dėl įvykusių su degtukais nelaimių, degtukų bendrove jau potraukę į teismą.

Sidzikauskas Lenkų spaudai.

«Kurjer Czerwoný» deda pasikalbėjimą su Lietuvos Ministeriu Berlyne p. Sidzikausku dėl neseniai įvykusių lenkų ir lietuvių pasitarimų. Ministeris pareiškė, kad, esą Lietuva buvusi labai suinteresuota sėkmingais pasitarimų rezultatais, bet lietuvių delegacija lenkų projektą priimti negalejusi. Lietuvos pasiūlymus sudaryti nuolatinę neutralią komisiją incidentams administracijos palynei ir kuo paprasčiausias klausimo išspindimas Lietuvos pusė taip pat pasiūlysi atidėti derybas dėl susisiekimo palynei upėmis, nes šis klausimas turįs būti svarstomas pranešime dėl tranzito pagrindų, kuris šiuo metu yra Tautų Sąjungos Taryboj.

Į korespondento paklausimą, ar pasitarimai atidėti sąryšy su laukiama Lietuvos pozicija Vokietijos atžvilgiu, t. y. kaip ji nusistatys Klaipėdos skundo klausimu, Ministeris atsakė neigiamai.

Latvijos seimas patvirtino sutartį su Lietuva.

Gruodžio 15 d. posėdy buvo svarstyta arbitražo ir prekybos sutartis su Lietuva. Abi sutartys retifikuotys nesu-

laukė, tik socialdemokratų atstovės Cielius turėjo trumpą kalbą, kurioj pažymėjo, kad prekybos sutarties sudarymas yra sveikintina pradžia tolesnio Lietuvos Latvijos ekonominio bendradarbiavimo ir kad socialdemokratai norėtų matyti glaudų ūkišką bloką muitų unijos pavidalu tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Tame pat posėdy taip pat buvo priimtas nutarimas neįleisti iš užsienių darbininkų nedarbo metu. Nutarimas priimtas sąryšy su smarkiu bedarbių skaičiaus kilimu Latvijoje. Šiuo metu bedarbių jau priskaitoma iki 15.000.

Gandai apie Lietuvos klerikalų skilimą.

Lenkų spaudoje plačiai rašoma apie Lietuvos krikščionių demokratų partijos skilimą. Pagal tų žinių, partijoje pasireiškios dvi nesuderinamos srovės. Butent, viena jų reikalauja liautis tęsti ligši linę politiką ir labiau kreipti dėmesį ūki ir ekonominę sritį, kita srovė laikosi ligšiolinės politinės krypties. Kaip iš tiesų yra, sunku kas tikra pasakyti, nors vyriausias «Ryto» redaktorius d-ras Bistras atsiskakęs nuo redagavimo ir „Rytą“ dabar redaguojas Jodzevičius.

Parduota Lietuvos miško už 774.052 litų.

Kaunas. — Gruod. 10 dieną miškų departamente parduota iš varžytinių stačio miško daugiau kaip 60,000 kietmetrių už 77.052 litas. Kitos varžytinės bus gruodži 18 dieną.

Nusižudė dėl to, kad jį įtarė voldemarininku.

Panevėžys. — Pradžioje gruodžio nusinuodijo ir mirė apskr. ligoninėje jaunas ugnegesys. Savo raštely parašė, kad nuodijosi dėl to, kad jį įtarė esant voldemarininku.

Išdeportavo iš Brazilijos.

Sausio 25 d. Laikiniosios vyriausybės parėdymu tapo išdeportuoti iš Brazilijos šie asmenys, kaip kenksmingi vietiniai tvarkai elementai: rusas — Leonas Gelzešteinas, ispanas — Manuel Galbajal Alhan, čekoslovakas — Roguslov Kova-rik, portugalai — José Antonio Gomes ir Mateus Fernandes.

Banko do Brasil gavo Europoj paskolą.

Bankinis namas Rodšildo pasirašė sutartį dėl davimo Banko do Brasil trumpam laikui paskolos 6.500.000 svarų sterlingų 18 mėnesių laiko.

Šoferių streikas nepavyko.

Praeitam numery buvome rašę, kad S. Paulo mieste sustreikavo visi šoferiai. Nors oficialiskai apie streiko pabaigą nieko nebuvo pranešta, bet streikas pasibaigė ir šoferiai nieko nelaimėjo, nes atsirado streiklaužių, kurie pradėjo eiti darban — važinėti.

Atostogų įstatymas bus patikrintas

Vietos laikraščiai praneša, kad buvęs, nors neveikęs atostogų įstatymas Darbo ministerijos peržiūrėtas, kai kurios jo vietos bus pataisytos, papildytas, o paskui tik jį dabartinė vyriausybė patvirtins ir nuo to laiko jis pradės egzistuoti.

PALIKO VYRA IR SU MEILUŽIU PABĖGO.

Bom Retiro, šią savaitę Adelė Kisieliene susedėjusi su Adomu Ūrnikiu paliko vyrą ir pabėgo. Išvažiuodama savo vyrui pasakė: «daugiau jau manęs S. Pauly nematysi! nes aš turiu sau antrą». Adelė Kisielienė dar jauna, tik 19 metų, o jos vyras 39 m. Meilužis sau rado jaunesnį, 24 metų amžiaus.

Koresp.

Vasario 8 dieną, ant RUA da GRAÇA, 144 spaudos b-vė «AIDAS» ruošia šeiminišką

VAKARA

Bus vaidinama komedija „KAROLIO TETA“
Po to šokiai, žaidimai ir k. iki 4 val. ryto.

Pakvietimai gaunami išanksto «L. Aidas Br.» redakcijoje, Rua Três Rios, 46, Villa 10 pas Ramauauską; Silva Pinto, 85 — A. Kriuka; General Flores, 77 — St. Tulutį ir pas atskirus platintojus ant Rua da Graça, 144.

Pradžia 8 val kak.

Kadangi „L. AIDAS BR.“ laikosi tik iš savo skaitytojų — prenumeratorių, todėl nė vienam laikraštis bargan nebus siuntinėjamas. Todėl, kas myli darbininkišką laikraštį ir nori žinoti, kas šiandien girdėt visam pasauly, nori žinoti, kaip visam pasauly gyvena darbininkai, skubėkit užsiprenumeruoti «Liet. Aidą Br.», nes jis yra veidrodys visų darbininkų kovų už geresnį staitį.

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
„Jose Paulino“
RUA JOSÉ PAULINO, 107 Teleph. 5-6307 (BOM RETIRO)
Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perrišimo medžiaga pigiausiomis kainomis.
Su pagarba Provizorius D. RUMMEL
Diplomtuotas Kozančaus universiteto.